

г. Мис. ? Майденовъ (при Мотар.) /

Година ^{IV} ~~III~~

1906.

Книга VIII.

ВИДЪЛИНА

МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

ПОСВЕТЕНО ЗА РАЗВИТИЕТО НА ДУШАТА, УМЪТЪ И СЪРДЦЕТО.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Съръ Уилямъ Круксъ.—2. Що е истина? — 3. Университетъ основанъ по желанието на духъ. — 4. Кжши посъщавани отъ духове.—5. Миресъзданието.—6. Съврѣменность.—7. Откритъ прѣстѣпникъ чрѣзъ масичка. — 8. Нѣколко необясними явления. — 9. Сбждната майчина клѣтва.—10. Анимизмъ и спиритизмъ.

Основаль

† Д-ръ Мирковичъ.

Урежда и издава :

Т. И. Бъчваровъ — София.

Г-нъ П. Кировъ е пжтующъ агентъ на
„Родина“. Молимъ абонатитѣ да му се довѣрватъ.

Слѣдва подписка за IV (1906) годишнина на

„ВИДѢЛИНА“

Сп. «Видѣлина» е посвѣтено за развитието на душата, умътъ и сърдцето. Въ него се помѣщаватъ статии по съврѣменната Психология и Духознание.

Годишния абонаментъ е 2 лева за 10 книжки. Абонаментътъ се внася направо въ редакцията на сп. «Видѣлина» — (ул. Пиротска № 39) София.

Искайте покани за записване на нови абонати.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

ИЗЛѢЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ:

Япония и Корея

Отъ Владимиръ Фромъ.

ОЧЕРКИ ЗА ЖИВОТА НА ДВАТА ИЗТОЧНИ НАРОДА

СЪ ОХОЛО 50 КАРТИЧКИ.

Цѣна 1 л. 50 ст.

Който се абонира на сп. „РОДИНА“ ще получи веднага безплатна притурка тая книга.

Отъ Редакцията.

ВИДЪЛНА

МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

ПОСВЕТЕНО

ЗА РАЗВИТИЕТО НА ДУШАТА, УМЪТЪ И СЪРДЦЕТО.

Съръ Уйлямъ Круксъ.

Кратка биография споредъ Alphonse Berget.

Личността на Уйлямъ Круксъ (William Crookes) е толкова извѣстна на западъ въ спиритическия свѣтъ, щото рѣдко се срѣща спиритическо списание или статия, гдѣто да не се спомѣнува неговото име. Опититѣ, които тоя знаменитъ ученъ е направилъ прѣди тридесетъ години съ духопосрѣдника Miss Cook и духа Katie King сж станали извѣстни на цѣлия ученъ свѣтъ. Тѣ излѣзоха единъ силенъ доказъ, че спиритизъмътъ (духсзнанието) почива върху здрави научни основи и че той може да бжде изслѣдванъ както всѣко друго природно явление. Ние ще запознаемъ другъ пжть и на друго мѣсто нашитѣ читатели съ неговитѣ опити по спиритизъма; сега сáмо ще се задоволимъ да имъ поднесемъ една кратка биография на знаменития мжжъ, показвайки особно на заслужената почитъ, която му се отдава отъ научния свѣтъ на Западъ. Ето що срѣщаме въ френския вѣстникъ „Le journal“ отъ ¹³/₂₆ февруари 1906 г.

„Академията на наукитѣ извърши единъ изборъ, който ѝ прави честь: тя избра въ вчерашното си заседание за членъ — кореспондентъ въ френския отдѣлъ единъ отъ най-знаменититѣ учени на Англия, Sir William Crookes, чието име днесъ е много повече извѣстно отколкото прѣди“.

Малко обществени длѣжности сж били тѣй напълно достойно и блѣскаво изпълвани, както занимаванитѣ отъ Sir W. Crookes. На двадесетъ години той билъ помощникъ - професоръ въ Царския колежъ; на двадесетъ и петъ години станалъ професоръ по химията въ Научния Колежъ на Chester и четири години по-сетнѣ той основалъ прочутото списание Chemical News.

До това врѣме Круксъ неуморно трупалъ познания, заети отъ другитѣ, и лека полека придобилъ

Уилямъ Круксъ.

чрѣзъ усиленъ трудъ една обширна научна подготовка, тѣй необходима за онзи, който посрѣдствомъ лични изнамѣрвания и открития иска да увеличи общитѣ научни познания, да даде новъ и мощенъ тласкъ на науката. И дѣйствително, не е ли потрѣбно, прѣди да откриваме нови земи, да познаваме основно географията на познатитѣ вече страни?

Отъ 1851 год. личността на Sir W. Crookes почва да изпѣква по единъ най-усѣтенъ начинъ, всрѣдъ

мжчнотиитѣ и научнитѣ лутаници на едни производителни, резултатни опити. Той захваща съ бѣлѣжитѣ работи върху соленоидитѣ. Въ 1860 г. той открилъ новия металъ талий (*talium*) и това откритие му спечелило избора за членъ на Царското Лондонско Дружество въ 1863 г. Неговиятъ умъ тогава е билъ насоченъ къмъ изучаваня изъ областъта на химията и, слѣдвайки постоянно тоя пжтъ, той открилъ новъ способъ за отдѣлянето, посрѣдствомъ *sodium*, златото и среброто отъ тѣхната руда.

Ала къмъ 1870 год. насоката на неговитѣ трудове се измѣнила съвършено: той се привързалъ къмъ изучаването на явления, които биха могли да го доведатъ до нови понятия за скритата сжщина на материята. Слѣдъ като бѣ докаранъ до съвършенство чудесния начинъ да се добива нѣщо отъ това, което ние бихме нарекли празно пространство, т. е. изъ единъ стъкленъ приемникъ да се извлеча по възможность най-голѣмо количество тегловна материя, Круксъ се заловилъ да изучава явленията, които иматъ за центростремителна областъ една толкова разрѣдена срѣда. Той открилъ най-напрѣдъ *радиометра*, единъ видъ колелце съ перки [крилца], почернени отъ едната страна, полирани отъ другата; това колелце се върти подъ силното дѣйствиe на свѣтлиннитѣ лжчи. Послѣ, като опиталъ да прокара прѣзъ тази атмосфера на „Круксовата тржбичка“ — и дали това трѣбва да се нарече атмосфера? — електрически токове съ силно напрѣжение, той се намѣрилъ прѣдъ нови, неочаквани, изненадваши явления, които въ 1876 г. го довели до толкова успорваната тогазъ и толкова вѣроподобната днесъ концепция за едно *четвърто състояние на материята*, или, както той самъ се изразява: „Частичкитѣ, които съставятъ катодния токъ въ една изпразнена тржбичка не сж нито твърди, ни течни, нито въздохообразни; тѣ не се състоятъ отъ атоми, движущи се прѣзъ тржбичката и производящи електрически, механически и свѣтлинни появи. доколкото могатъ да се схванатъ, но тѣ сж съставъ на нѣщо много по-малко отъ атома — частици отъ материя, ултра-

атомни тѣлца . . . .“. Той нарекълъ това *радиантна материя* и още прѣди тридесетъ години е казвалъ: „една граница, гдѣто материята и силата изглежда да се губятъ една въ друга, налучкахме една тъмна областъ, която се простира между извѣстното и неизвѣстното. Азъ имамъ основание да мисля, че най-великитѣ научни проблеми на бжднината ще намѣрятъ своето разрѣшение въ тая граница, па дори и задъ нея“. Туй дивно отгатание на английския ученъ мжжъ, това почти чудотворно прѣдугнание не го измавило: двадесетъ години по-сетнѣ катоднитѣ лъчи, станали x лъчи, бѣха открити въ Круксовата трѣбичка на тая сѣща граница между извѣстно и неизвѣстно; и въ послѣдно врѣме сѣщо тѣй сѣ открити радиоактивнитѣ явления отъ Henri Becquerel чрѣзъ наблюдаване флуорисценцията върху едина край на Круксовата трѣбичка. Извѣстно е, че радиоактивнитѣ явления имаха за послѣдица откриването *радия* (radium) отъ Curie.

Очевидно е, прочее, че Круксъ е наистина бащата на новата физика. Дали неговитѣ постоянни издирвания върху „границата на извѣстно и неизвѣстно“ не сѣ го заставили да се занимава, между другото, и съ спиритическитѣ явления?

Възможно е, защото умове като неговия търсятъ всѣкога да надникнатъ татѣкъ по-далечъ задъ нови и незнайни хоризонти и за тѣхъ нѣма прѣгради... понѣ въ материалния свѣтъ.

William Crookes се е родилъ въ 1832 год. Той е днесъ на 74 год. и, въпрѣки напрѣдналата възраст, той още се намира въ пълния разцвѣтъ на научната си дѣйность. Той постоянно работи и печели за науката сѣ нови и нови придобивки: не изнамѣри ли той недавна *спинтарископа*, тая причудлива играчка, тѣй да се рече, съ помощта на която се виждатъ безкрайнитѣ радиации на радия? Круксъ е запазилъ още оная живость на духа, която въ неувѣхваемата пролѣтъ на неговата прѣклонна възраст и при вжтрѣшното равновѣсие, съставя вѣчната младость на учения.

ЩО Е ИСТИНА?

„Съмь, слѣдовно съществувамь“, е казалъ великия Декартъ. Съществувамь, слѣдовно съмь — бихме отвърнали ние. Нищо едновременно не може да е и да не е, твърди логиката — здравия разумь. А това което е, което съществува ли е *Истината*? Никой никога обаче не е схваналъ съ своитѣ физични сътивя *Истината*, а само нѣщата, които сж прѣдметни на чувствата, — дѣ е, прочее, истината. що тѣ изказватъ? Никой мислителъ не е проумѣлъ Истината като прѣдметъ на разума, а при все туй не съществува ли логични истини? Никой психистъ не е видѣлъ Истината като прѣдметъ на вътрѣшнитѣ психични чувства. а при това и психолозитѣ не говорятъ ли за Истината? Дѣ е тогава Тя — тая велика обладателка на всичко — Истината? Въ небесата далечъ ли. дѣто астронома броди? Въ недрата земни ли, дѣто геолога се рови? Но тя, казахме, не е прѣдметна! Дѣ е Царицата всевластна, която всички търсятъ, зарадъ която всичко вършатъ? Въ отношението на нѣщата ли е — резултатъ ли имь е тя или първа обославяща тѣхна причина? Вй слушамъ гласъ: „Не! Тя съществува, била е, и ще бжде; Тя е начало на всички начала, ако начало съществува; и ако сжщината има край — Тя е края на всички краища — Алфа и Омега на мирозданието, — начало и край на Безконечността. Тя е *съмь* на всѣка вѣщъ, *съмь* на всѣка жива тварь, — *съмь* на голѣмата вселенна, *съмь* на малката вселенна (човѣка). Тя е Богъ. Безконечность, Истина и Богъ сж еднозначущи.

Истината е достижима отъ човѣка, защото той е — а това е е Истина.

Дѣ е, прочее, Истината за разумната, мисляща тварь?

Тя е въ него.

Да познавашъ Истината въ себе си, ще рече да познавашъ Бога, Вселенната — Безконечността.

А това познание прѣвъзхожда всѣко друго знание: то е смисълъта на живота, цѣльта на сществуването.

Това знание е най-велелѣпата мъдростъ, прѣдъ която и дълбинитѣ на мирозданието сж разкрити.

Истината е извора на човѣшкия духъ, диханието на живитѣ твари.

Да е Истината въ човѣка, ще рече да знай той отъ дѣе, защо е и кждѣ отива?

Да е човѣкъ въ Истината, ще рече да е въ правия пѣть на живота . . .

А казалъ е нѣкога Великия надъ великитѣ : „Азъ съмъ Пѣть, Истина и Животъ.“

Т. И. Б-вг.

Университетъ основанъ по желанието на духъ.

Скорошнитѣ силни землетресения въ Калифорния всецѣло сринаха университета на Пало Алто, основанъ отъ сенатора Леландъ Станфордъ за споменъ на починалия му синъ, отъ което е нареченъ „The Leland Stanford Junior University“.

„The Leland Stanford Junior University“ е единствения институтъ въ свѣта по своя видъ, на който основния завѣщанъ капиталъ постоянно се увеличава и днесъ възлиза на 33.000,000 долари ¹⁾. Тоя университетъ е отворенъ за всички — младежи и отъ двата пола, безъ разлика на народностъ и вѣра. Възможностъ е дадена не само за изучване на най-висшитѣ човѣшки познания, стоящи въ програмата на единъ университетъ, но, благодарение грижата на основателя, набавени сж срѣдства, па дори и за дѣтски забавачници, да се допускатъ даже малки дѣца да по-

¹⁾ Единъ доларъ се равни на наши 5 лева.

стѣпятъ въ най-долнитѣ приготovitелни отдѣления на университета. Поради широката свобода и особни принципи, на които е основанъ, архитектурния му кроежъ, малко грубъ и полуазиятски — мавритански, мѣстостоянието му, той бѣ тѣй стѣкменъ, щото да се даде случай на тоя младъ университетъ да възбуди интересъ у всѣкиго. Сенатора Станфордъ бѣ високъ, строенъ, съ черна коса и сини очи. Ако и да внушаваше външността му груба сила, той притежаваше отличителна чѣрта, — негова гласъ бѣ низкъкъ и пропитъ съ нѣжностъ. Бисмаркъ го е считалъ „като редкъ човѣкъ, който подлага всички нѣща на критически прѣгледъ съ свѣжъ, оригиналенъ умъ“. Той е единъ отъ троицата, които първи положили желѣзния пѣтъ прѣзъ широката пустинна областъ, що се протѣга между двѣтѣ планински вериги: Rockies и Sierras за да свърже източната частъ на Америка съ останалия насѣленъ свѣтъ, лѣжащъ на изтокъ отъ Новия Golden щатъ на западъ. Изпърво сж го наричали мечтателъ на несбждни сънища, когато е прѣдложилъ идея за великото прѣдприятие да замени съ малко дни тежкото коларско пѣтуване съ мѣсеци прѣзъ безпѣтни мѣста и да усигори противъ постоянни опасности пѣтниците, които по-рано сж били избивани отъ индийци, когато сж се усмѣлявали да пѣтуватъ безъ пѣтъ въ далечния западъ.

Сенатора Станфордъ по натура е билъ строителъ; той доживѣ да види не само достроенъ великия пѣтъ, който замисли, но въ сжщото врѣме да мечтае и за други прѣдначинания, които вече е сложилъ въ масивни камъни и живи образи за смѣлия новъ свѣтъ, що се е въздигналъ въ Калифорния отъ дѣца на стария свѣтъ, който тѣ сж оставили задъ себе, като сж търсили нови пѣтища за едно младо, свѣже и силно поколѣние. Младежа Станфордъ е билъ единъ отъ първитѣ на това поколѣние, чиито бащи сж отворили врата въ тоя новъ свѣтъ. Сенатора се е самообразувалъ и всѣкога е съжелявалъ, че не е ходилъ въ училище. За това се е радвалъ, че е можалъ да даде на синѣтъ си най-доброто университетско образование.

Всичкитѣ му надежди сж били свързани въ сждбата на сина му. Но внезапно въ пълнотата на бащинитѣ му ожидания, синътъ се поболява и умира.

Сенатора и жена му се смаяха отъ внезапния ударъ на сждбата и бидѣйки безъ дълбоко религиозно вѣрване, което да ги поддържа, не намираха цѣръ на отчаянието, което ги обзе. День слѣдъ день, за много ноци, отчаянитѣ родители стояха край умрѣлия, като бяха единия до главата и другия до нозѣтѣ, отказвайки да заровятъ тѣлото. Разсждъка най-послѣ ги принуди да отетхпятъ. Въ това врѣме единъ спиритистъ — медиумъ прави напраздни усилия да се добере до опечаленитѣ родители, заявявайки, че е получилъ послание отъ покойника, и че той настоявалъ да иска съобщение съ баща си. Слѣдъ много безполезна опитвания, медиума най-послѣ сполучи да прѣкъса веригата роднини на сенатора и да се съобщи съ него и жена му. Въ разсѣяното си състояние тѣ изслушаха съобщението и се съгласиха да участвуватъ въ сеансъ.

Тѣ получаватъ съобщение, въ което имъ се казва, че нѣма никаква причина да скърбятъ за случившата се смъртъ, защото това така е опрѣделено отъ Провидѣнието: мисията въ земния животъ на сина имъ по тоя начинъ най-добрѣ ще се изпълни; а обширното богатство, което му се падаше да наслѣди, баща му сега да го употреби за основаване на единъ голѣмъ университетъ, който да стане центръ на просвѣта и знание.

Сенатора и г-жа Станфордъ бѣха твърдѣ доволни, че можаха да се разговорятъ съ духътъ на сина си. Ефекта отъ съобщението бѣ извънреденъ. Тѣхната скърбъ съвършено се оталожи; тѣ бѣха вече примирени и готови да обършатъ сълзитѣ си и да обсъдятъ начина, по който най-добрѣ можаха да прокаратъ сърдечното желание на покойния си синъ. Отъ тоя день дори до смъртта си сенатора и жена му бѣха главно заняти съ мисълта за осществяване на синовото желание, за която цѣль тѣ се допитваха до знатни и учени люде, отъ които искаха съвѣти

какъ най-добрѣ да достигнатъ цѣльта си. Тѣ съзнаха, че е най-мъдро да изпълнятъ дългътъ си, който имъ бѣ отреденъ, отколкото да скърбятъ безполезно за нѣща, които инакъ не можаха да се случатъ.

Нѣколко години по послѣ, помня, сенатора Станфордъ, че казваше: «Ако и да мисълъта за смъртта е отвратителна, тя обаче не трѣба да ни се вижда такава, понеже е неизбежима и е всемиренъ законъ, — тъй както ражданието не може да съдържа причина за безпокойство». И още: «дѣцата се страхуватъ въ тъмнината, когато не сж се още развили въ познания, или подъ влиянието на баснословни приказки. Тайнственото, невидимото е което ни плаши».

Изглежда, че до това врѣме сенатора и жена му не сж имали нѣкакво познанство съ спирити. Една курioзна случка при смъртта на сенатора обаче, която дълго се коментира въ Калифорнийския печатъ, изтъква мистичната страна на неговата инакъ практическа натура. Въ землището около неговата къща, Palo Alto, сега образуваща частъ отъ широкото пространство, оставено за университетъ, имаше палмово дърво, къмъ което сенатора храняше особна привързаностъ, като да бѣ живо същество. Често насмѣшка той казваше, че вѣрва, какво това дърво се отзовава на неговата любовъ и чувства, че то кога дойде день да замине той отъ тоя животъ, не ще живѣе повече. И наистина, факта е, че щомъ той умрѣ, това дърво почна да вѣхне и скоро съвършено изсѣхна.

Отъ материала на развалинитѣ на тоя голѣмъ университетъ въ бжднина, навѣрно, ще се създаде новъ такъвъ въ Palo Alto.

Изъ „*The Occult Review*“.

Кжци посѣщавани отъ духове.

Въ Турино една кжца била посѣщавана отъ духове. Самъ професоръ Цезаръ Лолброво ходилъ и твърди, че е забѣлѣвалъ слѣднитѣ феномени: „Влѣзохъ, казва той, въ избата, която бѣше достатъчно тъмна; тамъ азъ чухъ, че се трошатъ стѣкла, а други се търкалятъ по земята. Шишетата бѣха наредени на петъ реда едитѣ върху другъ. Въ срѣдата на избата се нахождаше една маса, върху която азъ поставихъ 6 запалени свѣщи, като прѣдполагахъ, че спиритическия явления ще се прѣкратятъ при силната свѣтлина. Напротивъ, видѣхъ че три шишета се поставиха прави на земята, че други се търкаляха, като че нѣкой ги буташе, а други се удариха о масата и се счупиха. Азъ съ една свѣщъ изслѣдвахъ подробно навредъ, да не би тѣзи явления да сж подъ влиянието на нѣкакво изкуство. и намѣрихъ всички шишета, които се нахождаха наоколо, пълни, и се увѣрихъ, че подобно нѣщо не сществува.

„Слѣдъ нѣколко минути гледамъ двѣ шишета, сетнѣ четири, по-сетнѣ още други отъ редоветѣ, безъ да паднатъ, се сложиха, като че нѣкой ржка ги донесе: подиръ това тя отъ тѣхъ, що бѣха върху земята, която бѣше влажна отъ пролятото вино, се счупиха; отъ всички светли или паднали, двѣ само останаха непокътнати. Подиръ четвъртъ часъ, други три шишета се свалиха и строшиха. Когато да излиямъ отъ избата, чухъ още едно шише, че падна и се счупи.“

Г. Лолброво ето какво казва относително тоя прѣдметъ въ една отъ послѣднитѣ книжки на Archivio di Psichiatria:

„Може да се вижда твърдѣ любопитно, че въ тѣзи послѣдни години, е възможно да се отбѣлѣзватъ п добни дѣла и тѣй многочисленно да се доказватъ чрѣзъ свидѣтелства, когато почти два вѣка сж се изминали безъ нѣкой да се е заелъ да ги посочва, освѣнъ долната ржка хора, които не сж, тѣй да кажа, въ съобщение съ учената класа. Това не е било, че тѣ не сж се провѣрявали, но че учената класа не вѣрваше, даже и като се провѣрявахъ, никой не обръщаше внимание на тия явления.

„Днесъ тѣ се провѣряватъ, забѣлѣзватъ, изучаватъ; при все това се забравятъ твърдѣ лесно, понеже се срѣщатъ още — както дадения случай, що ни занимава — прѣпятствия въ вѣрването и лесното съмнѣние. Ала вече учени хипнолози се заематъ да ги събератъ и да ги изпитватъ.“

* * *

Другъ подобенъ случай публикува „Messenger, отъ който ние заемаме горния случай, а той го заема отъ Парижката „Свѣтлина“. Енорийския свещеникъ отъ Аллонъ разказва слѣднитѣ нѣща: Една вдовица, която живѣяла съ внучката си, дохожда и го моли да отслужи една литургия за нейния покоенъ мжжъ, за когото тя мислише, че я прѣслѣдва. Най-странни явления сж се произвеждали въ нейната кжца. Свещинника, подиръ разказа на вдовицата, постави

лица да изелѣдватъ тия явления. Тия лица потвърдиха напълно казаното отъ вдовицата. Послѣ той самъ отиде да изгони лошитѣ духове и да поръси къщата съ светена вода. Въ часа когато той си съблече свещеннитѣ дрехи, видѣ да паднатъ около него единъ камъкъ, една топка отъ вѣси, една дръжка отъ чадъръ, седемъ патити, които се събраха около едно мѣсто. Подиръ нѣколко дни, свещеника трѣбваше да отиде да прочете завѣщанието на кокойния, тогава той видѣ, въ една добръ затворена стая, да паднатъ много папици. За тѣзи нѣща той събщи на цивилнитѣ и религиозни власти, които провѣриха и всичко се потвърди отъ мировия съдия, отъ аптекарина и отъ разни хора, отъ които мнозина бѣха наранени отъ падашитѣ нѣща.

Миросъзданието.

(Изъ „La vie d'outre tombe“, чрѣзъ мед. г-жа Костелъ).

„Въ начало бѣ Словото и Словото бѣ въ Бога.“ Тѣй вѣсти Евангелието на Свети Иоана; това начало бѣ Богъ, Твореца на всичко. Той не се поколеба да образи човѣка, както и глобуса. Той го сътвори такъвъ какъвто е и днесъ, като му даде при излизане отъ неговитѣ ржцѣ, свободна воля и възможность да напръдва. Каза Богъ на морето: Ти нѣма да идешъ по далекъ; а като показа вселенната на човѣка, каза му: Всичко това е твое, труди се, откривай посѣтитѣ съкровища на всѣкъдѣ, въ въздуха, въ вълнитѣ, въ недрата на земята; труди се и обичай; не се съмнѣвай въ своето божествено начало; то е непосредствено, плодъ на бавенъ напръдъкъ; не си никакъ прѣкаралъ тешки испити; ти положително си синъ Божи. Отъ дѣ, прочее, произхожда грѣха? Грѣха е отъ тебе самия сътворенъ.

Не е съществувалъ само единъ пръвъ човѣкъ, баща на човѣшкия родъ, както не е съществувало едно само слънце за да освѣтява вселенната. Богъ отвори ржка и разпръсна щедро човѣшкия родъ по свѣтоветѣ, както звѣздитѣ по небесата. Въодушевени отъ негова Духъ, духоветѣ незабавно изявиха съществуванieto си на човѣцитѣ, много по рано отъ пророцитѣ, които вие знаете; други непознати пратеници, разработваха драговодно невѣжитѣ души. Въ същото врѣме съ сътворени и люди и животни. Катаклизмитѣ отъ наводнение, (и не едно само наводнение е имало, а много), направиха да се изгубятъ цѣли ро-

дове хора и животни; това сж геологически слѣдствия, които още ви заплашватъ.

Хората откриватъ, но не създаватъ нищо, митологическитѣ вѣрвания не бѣха чисти измислици, но разкрития на долни духове; сатиритѣ (Богочовѣдитѣ), фаунитѣ (Полскитѣ богове) бѣха духове второстепенни, които се намираха въ горитѣ, въ полетата, дѣто сж още и до днесъ; тѣмъ имъ бѣше позволено тогава да се явяватъ по често прѣдъ очитѣ на хората, понеже материализма не бѣше прѣчистенъ отъ християнството и нѣмаше познание на едного Бога. Христосъ уничижи властѣта на долнитѣ Духове, за да постанови тѣзи на Духа върху земята. Тѣзи е истината; потвърждавамъ я въ името на всемогущаго Бога.

Отъ La vie d'Outre tombe.

Лазаръ.

Съврѣменность.

(Изъ „La vie d'outre tombe“).

Нека ви е извѣстно, че вие се водите отъ истинския Духъ на Християнството; защото сжщия Христосъ ржководи дѣлата отъ сѣкакво естество, които идатъ да изпълнатъ и да откриятъ ерата за подновяване и усъвршенствуване, що ржководятъ вашитѣ духовни водители. Ако дѣйствително безъ колебание хвърлите погледъ, вѣнъ отъ духовнитѣ явления, върху съврѣменнитѣ събития, ще узнаете прѣдходнитѣ знакове, които ще ви докажатъ безпрѣкословие, че прѣдсказанитѣ врѣмена сж дошли. Съобщения се уреждатъ между всичкитѣ народи, материалнитѣ прѣгради сж разрушени; моралнитѣ спънки, що бѣха прѣчка на съединението имъ, както политическитѣ и религиозни прѣдразсѣдъци, изчезватъ; постепенно царство на братство по единъ солиденъ и постояненъ начинъ ще настане. Отъ сега виждате, че самитѣ монарси, подбудени отъ невидима ржка, подематъ — нѣщо небивало до сега — инициативата на реформи, и реформи, които идатъ отъ горѣ и доброволно по-

бърже се прилагатъ, и сж по-тайни отъ тия, които идатъ отъ долу и изчезватъ съ силата. Въпрѣки дѣтинскитѣ прѣдразсждѣци на хората, въпрѣки религиознитѣ сплетни, азъ прѣдчувствахъ настоящата епоха; щастливъ съмъ и още по-радостенъ ида да ви кажа: Братя, дързостъ! трудете се за вази си и за бждащето на вашитѣ, старайте се най-вече за личното си подобрене, и вие ще се наслаждавате въ вашето бждно сществуване, за което ви е тѣй мъчно да си съставите идея. както и на мене да ви дамъ да го разберете.

Шатобриандъ.

Откритъ прѣстѣпникъ чрѣзь масичка.

Прѣзь първитѣ числа на мѣсець юни т. г. бѣхъ въ Х. Нѣкой си А. М. притежателъ на воденица съ съдружникъ ми разказа слѣдния интересенъ случай за откриване прѣстѣпника посредствомъ медиумично съобщение съ духовния миръ. — Роднината на А. М., младъ момъкъ, който го замѣствалъ въ надзора ходѣтъ на работитѣ въ воденицата, билъ кжсно прѣзь ноцъ стрѣлянъ отъ неизвѣстно лице; коршума олучилъ длънѣта на едната ржка. При всички издирвания по подозрѣние виновника си оставалъ неоткритъ. Напаконъ на М. хрумва мисльта да издири прѣстѣпника посредствомъ спиретиченъ опитъ. Безъ самъ да познава по-отрано доктрината или да познава по-сгоднитѣ способности за съобщение съ духоветѣ, М. се залавя за опитъ съ традиционната масичка. Опитъ му се удава — не слѣдъ много чакане масичката почва да се движи подъ ржцѣтъ на опитвача и съ удари, съотвѣтни на редѣтъ на буквитѣ (за буквата *a* единъ ударъ, за *b* - два и т. н.) отговаря на задаванитѣ въпроси. По тоя начинъ М. разкрива кой е стрѣлялъ на сродника му, защо, кога, отъ дѣ и пр. подробности по покушението. Оказва се, че прѣстѣпника е самия съдружникъ на М., скроилъ убийството, за да се отърве отъ контрола по приходитѣ отъ воденицата. Срѣща М. своя съдружникъ слѣдъ тия разкрития, и казва му въ очи, че той е стрѣлялъ съ желание да убие младия момъкъ. Подъ това обличение виновника почналъ да трепере и едва можалъ да пре-

изнесе съ задавенъ гласъ: Можешъ ли да вѣрвашъ, че съмъ...“ — „Не бой се, казва му М., понеже раната не е смъртоносна и злополучна, нѣма да те прѣдамъ на властѣта“. Разказва му за мистериозния способъ съ който открилъ, че той е прѣстѣпника и наставнишки добавя: „Помни, че за всѣко дѣло чонѣшко има невидими свидѣтели; нѣма прѣстѣпление, което може да се скрие отъ тѣхния зракъ...“ Виновника билъ тѣй сътресенъ отъ тоя фактъ, щото и не мислилъ повече да крие истината.

1906 г.

Т. И. Б-вз,

Нѣколко необясними явления.

Въ писмо отъ 25 май т. г. г. Ангелъ Байковъ, отъ гр. Ямболъ, ни съобщава слѣднитѣ случки:

1) „Една лѣтна утрина, безъ видима причина, се раздѣли на двѣ праздната стѣклена солница, както стоеше прѣдъ затворенъ прозорецъ, на който стѣклото си бѣ цѣло.

2) Зименъ денъ бѣ. Въ топлатата ми стая, стоящата на масата пълна съ вода стѣкленица, запушена както си бѣ, се разпука на кристалъ безъ да се излѣе водата. Никаква видима причина нѣмаше; за туй това явление ми е необяснимо.

3) Еднажъ, пролѣтенъ денъ бѣ, приготвявахъ се за вечеря. Като земахъ да прѣмѣстя пълната съ вода стѣкленица, шийката ѝ остана въ ржката ми безъ дъното да мръдне отъ мѣстото си; водата изтече. Шишето прѣди тая случка бѣ съвършено здраво безъ всѣка пукнатина.

4) На именния ми день (Св. Архангелъ Михаилъ) еднажъ като подавахъ сладко на гоститѣ, при мѣстене блюдото съ сладко отъ таблата откъсна се дъното му безъ да се помѣсти и горнището остана въ ржката ми“.

Тѣзи мистериозни случки съобщителя счита, че сж неизясними съ естествени причини и ги отдава на тайта намѣса на съществата отъ другия миръ.

Сбѣдната майчина клѣтва.

Прѣди много години, седехме подѣ наемѣ при една честна вдовица въ Прилѣпѣ, именуема Мария. Тя ни бѣше крѣсница. Имаше двама сина и една дѣщеря; сѣщо и ние бѣхме двама брата е една сестра. До като бѣха Мариинитѣ дѣца калфи: единия при терзия, другия при кожухарѣ, можеше да ги управлява и я слушаха и напрѣдваха въ всичко, макарѣ и да бѣха безѣ баща, но, като станаха майстори, почнаха да не слушатѣ майка си за нищо. при все че бѣ мжжка жена, способна както за женската работа, сѣщо и за мжжката. Тя като виждаше, че ще се опропадатѣ синоветѣ ѣ често ги поучаваше, но тѣ никакѣ не я слушаха, а още я нападаха съ най-безчестни думи, ту едина, ту другия. Исваха я на майка, или я правяха магарица и др. грозни думи и най-послѣ почнаха и да я биятъ. Като бѣ вече безсилна да ги накаже съ бой или съ друго нѣщо, тя си снемаше шамията отѣ главата, дигаше рѣцѣ къмѣ небето и ги проклинаше: „Ицо, Ицо, синко Ицо, да би гърлото те фатило и да те задави и да нѣмашѣ никоѣ покраѣ тебе, кой да ти подаѣ една капка вода за дека ме праишѣ курва! Господи! послушай ме ни една клетва наземи да не падне!“ А пѣкъ по-малкия още по-лошо го кѣлнеше: „Синко, синко, синко Даме, да би дала Богороица майка, свята земя да ватишѣ и нигде дикишѣ да не ватишѣ.“ Други пѣтъ инакѣ го колнеше: „синко Даме, димни гори да ватишѣ¹⁾ и назатѣ да не се вратишѣ.“ Другашѣ и тѣй го кѣлнеше: „Даме синко, да би Бѣло море и Цѣрно море да обидешѣ и назатѣ да не се вратишѣ. Нигде гробнина да не ти се знаи.“ Такива и още по-сграшни клѣтви Мария изказваше противѣ своитѣ двама сина, които не я почитаха ни за една кучка. Майка ми често ѣ казваше: „Марие, Марие много лошо праишѣ, що калнишѣ дѣцата така.“

¹⁾ Димни гори (балкани).

— „Ке 'и колнамъ, нунке, (кума) и да дай Господъ една отъ клѣтвитѣ мой да не падни наземи, ете така, нунке...“

О! чудо, наистина нито една клѣтва отъ кумата ни Мария не падна на земи, ами и други не казани клѣтви отъ Мария се прибавиха върху нещастниците двама братя, които оскърбяваха на правда своята майка, която ги изгледа, сираци безъ баща, понеже баща имъ, Костадинъ, го убиха турци.

Ицо и Даме заборчлѣха и имъ секвестираха кжщитѣ. Тогава Ицо отиде въ Филибе и тамъ разболе се отъ гърлоболъ на хана, безъ да има нѣкой да му даде една капка вода, се помина сиромашкия. Сбждна се майчината му клѣтва. Даме избѣга отъ Прилѣпъ и отиде на Божи гробъ, върна се отъ тамъ и пакъ избѣга и вече се изгуби, никой прилѣпчанецъ не знае кадѣ се дѣна.

Ето че се збждна и съ него майчината му клѣтва. А пѣкъ дъщеря ѝ, понеже слушаше майка си, се омжжи на добра кжща, има и рожби, понеже Мария често я благославяше.

Съобщава : *Марко Цѣпенковъ.*

да поясни това. Фотографиитѣ на материализиранитѣ фигури не сж многочислени, тѣхъ считатъ единици и азъ не зная такива, къмъ които думитѣ на Хартмана би могли да се отнасятъ. Мога да засвидѣтелствувамъ, че на всички тия фотографии, като включвамъ тукъ и фотографии на Крукса, дадени менѣ три на брой отъ самия него — „обличащата илюзия“, за която говори Хартманъ, е отлично фотографирана, и че „получената фотография дѣйствително изобразява“ това, което Хартманъ нарича „фантомъ“.

Ще завърша тая рубрика съ разказъ за личното ми познainство съ Кати, за която въ недавно излѣзлата книжка „Медиумическія материализація“ е накратко споменато на стр. 103. Това бѣ въ 1873 г. Въ туй врѣме Круксъ вече бѣ прѣстжпилъ къмъ изслѣждане медиумичнитѣ явления и бѣ обнародвалъ тия свои статии, които сж помѣстени въ моя сборникъ „Спиритуализмъ и наука“, издаденъ въ 1872 година. Но въ материализація той още не вѣрвалъ и казвалъ, че ще повѣрва само тогава, когато види едноврѣменно и медиума и фигурата — което, както вече ние знаемъ, той и достигна. Ако се не мамя, Кати Кингъ е била първата материализиравша се фигура въ цѣль рѣстъ, и тоя резултатъ. едва що билъ добитъ въ 1873 година въ частния семеенъ кржжокъ на г. Кука. Като се намирахъ тая година задъ граница, азъ отидохъ нарочно въ Лондонъ, за да мога съ собственитѣ си очи да погледна на това единствено въ онова врѣме явление. Като се запознахъ съ семейството на м-ра Кука, азъ бѣхъ любезно поканенъ на сеансъ, който имаше да стане на 10/22 октомври. Сеанса ставаше въ малката стая, която служаше за трапезария; въ жгълъ, образуванъ отъ достжа къмъ огнището, бѣ спусната движуща се на брѣнки завѣса, задъ която на нискъкъ столъ сѣдна мисъ Кукъ; сеанса ржководяше г. Люксморъ, който бѣ земалъ въ медиумичното развитие на мисъ Кукъ още отъ самото начало особно участие. Той поиска азъ внимателно да прѣгледамъ цѣлото помѣщение и да наблюдавамъ по какъвъ начинъ той ще върже медиума — тѣй като за избѣгване на възможни подозрѣния, считалъ за необходимо да има тая гаранция. Всѣка ржка на медиума въ клада той завърза съ бѣли ивици доволно стегнато и възлитѣ запечата; слѣдъ туй двѣтѣ ржцѣ стѣгна съ сжщитѣ ивици отзадъ на гърба на медиума, запечата ги съ дълкъкъ конецъ, ивицитѣ

пропусна прѣзъ халка, завинтена на пода подъ стола, на който седна медиума, и подиръ като пропусна конеца подъ завѣсата въ стаята, завърза го за стола, на който той сѣдна. По такъвъ начинъ медиума не би могълъ да стане безъ да дръпне ивицитѣ. Стаята се освѣтяваше съ ламбичка, поставена задъ книга. Не измина четвъртъ часъ, когато завѣсата отъ страна на огнището се отдрѣпна половина аршинъ; тука стоеше въ цѣлъ ръстъ човѣшка фигура въ бѣло облѣкло, съ открито лице, но главата сжщо овита въ нѣщо бѣло. Облѣклото отъ всичко най-много приличаше на халатъ, изъ широкитѣ ржкави на който се виждаха голитѣ ржцѣ; — това бѣ Кати. Въ дѣсната си ржка тя държеше нѣщо; съ шепотъ повика г. Люксмора и му вржчи тая вѣщъ, за да ми я даде — това се оказа че е баничка отъ вариво. Общъ смѣхъ! Както се виждаше, нашето запознаване не можаше да се нарече мистично. Отъ дѣ бѣ тая баничка? полюбопитствувахъ да узная. — „Отъ кухнята“ — бѣ отговора на Кати. Обяснението, разумѣва се, бѣ сжщо твърдѣ прозаично. Макаръ и да седѣхъ право срѣщу Кати и всичко на петъ стѣпки отъ нея, но поради кжсогледостъ, а отчасти полутъмнина, не можахъ ясно да виждамъ чъртитѣ на лицето ѝ. Тя изобщо изгледваше пълна и по-висока отъ медиума, макаръ нозѣтѣ ѝ и да бѣха боси; лицето и ржцѣтѣ сжщо се показвахъ по-голѣми, което въ послѣдствие се потвърди отъ опититѣ на Крукса. Прѣзъ всичкото врѣме тя си бѣбра съ членовѣтѣ на кржжока полугласно, съ шепотъ. Много пѣти повтори: „задавайте ми въпроси — въпроси за разяснение“. Попитахъ я: „Не може ли ми отрѣза кжсъ отъ облѣклото, въ което е облѣчена?“ Тя отговори, че тоя пѣтъ не може, но че това е било вече направено за другитѣ. Тогава я попитахъ, не може ли сама да ми покаже своя медиумъ? Тя отговори: „Да, дойдете по-скоро и вижте“. — Веднага отидохъ при завѣсата, отъ която сѣдяхъ на петъ стѣпки, и я отдрѣпнахъ — бѣлата фигура изчезна, прѣдъ мене бѣ тъменъ жгълъ и тъмната фигура седяща на стола бѣ медиума: той бѣ облѣченъ въ черенъ коприненъ платъ, а за туй не се виждаше твърдѣ отчетливо. Току що седнахъ на мѣстото си, изотзадъ завѣсата погледна пакъ бѣлата фигура на Кати и ме попита: „добрѣ видѣхте ли?“ — Отговорихъ че не съвсѣмъ. „Тогава земете лампата и бърже вижте“ — възрази Кати. Въ мигъ бѣхъ съ лампата задъ за-

вѣсата — отъ Кати нѣмаше ни слѣда; прѣдъ мене бѣ само сѣдящия медиумъ, въ дълбокъ трансъ, съ завързани отзадъ ржцѣ... Едвамъ сѣднахъ, Кати пакъ погледна изотзадъ завѣсата. Между това свѣтлината, що падна върху спящия медиумъ, произведе своето дѣйствиe — той почна да стене и да се пробужда; тукъ задъ завѣсата се водяше интересенъ разговоръ между Кати и мисъ Кукъ, която искаше окончателно да доде на себе си, когато Кати искаше наново да я прѣспи, но не ѝ се удаде; Кати се збогува и замлѣкна. Слѣдъ туй г. Люксморъ ме повика да прѣгледамъ връскитѣ и възлитѣ на ржцѣтѣ на медиума; всичко бѣ цѣло, и когато ми се прѣдложи да разрѣжа ивицитѣ, съ трудъ можахъ да промѣкна подъ тѣхъ ножицитѣ, до толкова стѣгнато бѣха вързани ржцѣтѣ съ тѣхъ. Когато мисъ Кукъ излезе изъ помѣщенiето си, азъ още еднажъ го прѣгледахъ: то имаше всичко половина аршинъ ширина и малко повече отъ половина аршинъ дълбина; около бѣ каменна стѣна. Че всичко това не можаше да е скроено отъ мисъ Кукъ — за мене бѣ ясно. Отъ кждѣ обаче дойде и изчезна бѣлата фигура — жива, говоряща, полу-облѣчена, съ една дума, цѣла човѣшка личностъ? Помня тогавашното си впечатлѣние. Колкото и да бѣхъ приготвенъ за това, което ми се падна да видя, пакъ то се вѣрваше съ трудъ. И свидѣтелството на външнитѣ чувства, и логиката заставляваха да се вѣрва, а разума не побираше. Привичката е потрѣбна и за това; тя ни заставлява да мислимъ, че разбираме това, къмъ което сме привикнали.

За човѣкъ не посвѣтенъ въ всичко естествено е да прѣдположи, че ролята на Кати се е извършвала отъ друго лице, което се е явявало прѣзъ искусно построенъ проходъ. Но тия сеанси не сж ставали всѣкога въ квартирата на семейството Кукъ. И менъ ми се случи още еднажъ да видя Кати въ сеансъ, станалъ на 16/28 октомври въ домътъ на г. Люксмора, богатъ човѣкъ, бивши мирови сждия. Гоститѣ бѣха до петнадесетъ човѣка; додѣ чакахме да дойде мисъ Флоренсъ Кукъ ние прѣгледахме тая стая, която имаше да служи за тъменъ кабинетъ на медиума. Въ нея имаше и друга врата; тя биде прѣдъ насъ заключена отъ г. Dumphrey, единъ отъ редакторитѣ на „Morning Post“, който зема ключа въ себе си. Скоро се яви и мисъ Флоренсъ съ родителитѣ си; тя бѣ турена на столъ до вратата на гостната и пакъ завързана отъ

г. Люксмора, малко по инакъ — ржцѣтъ отдѣлно и станатъ отдѣлно; връзката отъ станѣтъ бѣ пакъ пропусната въ халка, завинтена на пода до креслото на мисъ Кукъ, и проточена въ гостната; възлитѣ на връските бѣха пакъ запечатани съ печатъ отъ г. Люксмора. Всички гости присъствуваха при тая операция, при свършека на която ние се отдѣлихме въ гостната и завѣсата на вратата бѣ дръпната; ние седнахме прѣдъ нея въ полукръгъ; свѣтина имаше достатъчно. Скоро завѣсата се отдърпна и на половина аршинъ отъ насъ на вратата се показа Кати въ своето обично облѣкло и почна обикновената си рѣчь; ивицата лѣжаща на пода, си оставаше неподвижна. Кати отново поиска пояснителни въпроси. Исказахъ желание да ни приближи, или поне стѣпка да прѣкрачи въ стаята ни, както това е бивало въ други сеанси. Тя ни отговори, че тая вечеръ не може да стори това. Като се скри за минута, тя се приближи пакъ, като държеше въ ржка голѣмата японска чаша, която стоеше въ стаята, дѣто се нахождаше мисъ Кукъ, но далечъ отъ креслото ѝ; щомъ поеа тая чаша отъ ржката на Кати, тя, както стоеше на сѣщото мѣсто, бърже се завърте три пѣти; съ тия двѣ дѣйствиия тя, навѣрно, искаше да ни покаже, че ржцѣтъ и станѣтъ ѝ сѣ свободни отъ връзки, и че, слѣдовно, прѣдъ насъ не е медиума. Сеанса се продължи около часъ, прѣзъ врѣме на който Кати ту се показваше, ту изчезваше; напослѣтъ мисъ Кукъ почна да се пробужда, пакъ послѣдва бесѣдата ѝ съ Кати, и пр., единъ отъ повиканитѣ прѣгледа печатитѣ и като разрѣза връзкитѣ, взема ги съ себе си.

Въ бѣлѣжника ми отъ това врѣме намирамъ слѣдната бѣлѣжка: „Трѣба да призная, че сеанситѣ съ мисъ Кукъ силно ме озадачиха: очитѣ положително се отказватъ да вѣрватъ, а разсѣдка и знаянето на всички обстоятелства на работата, отъ друга страна, ме заставляваха да вѣрвамъ. Освѣнъ това, не мога да не забѣлѣжа, че всички тия завръзки малко внушаваха пълно довѣрие, макаръ и да бѣха несносни и обременителни за самия медиумъ. Струва ми се, че мисъ Кукъ, като седи на стола си, би могла да покаже, задъ завѣсата, едната си ржка, като я сложи макаръ на други столъ — тѣй, щото зрителя да може, въ едно и сѣщо врѣме да види и ржката на медиума и появяващата се фигура; или, — ако, както казватъ, никаква частъ отъ тѣлото на медиума не по-

нася свѣтлина — сама Кати да повдигне завѣсата съ своята ржка, видима за другитѣ, и да посочва на медиума си, макаръ за минута, както я молихъ за това. Казватъ, тя обѣщала, че ще дойде врѣме, когато тя ще бжде снета на фотография заедно съ своя медиумъ“.

Това прѣдсказание се сбждна, и никой не можаше да мисли тогава, че именно на Крукса ще се падне да осъществи това. Както казахъ по горѣ, той въ това врѣме още не вѣрваше въ материализацията. Когато се видѣхъ съ него слѣдъ описанитѣ горѣ сеанси, той ме попита — какво мисля за тия явления. Отговорихъ му, че трѣба да се считатъ истински. „Никакви връзвания — възрази той — не ще ме заставятъ да повѣрвамъ това явление; до колкото вече зная, за дѣйстващитѣ тукъ сили връзкитѣ нищо не значатъ; азъ ще повѣрвамъ само тогава, когато видя и фигурата и медиума едноврѣменно“. Скоро слѣдъ отпгтуването ми отъ Лондонъ, станалъ тоя случай на „изобличение“ мисъ Кукъ, който я даде въ ржцѣтъ на Крукса. Нѣкой си „спиритъ“, обладанъ отъ силно подозрѣние, рѣшилъ да разкрие самата истина, и еднажъ, когато фигурата на Кати излиза изотзадъ завѣсата, той я оловилъ . . . дига се смущение; но скептика настоявалъ, че фигурата, която уловилъ, не билъ никой другъ, а самия медиумъ. Тогава родителитѣ се обърнали къмъ Крукса съ молба да земе дъщеря имъ на пълно расположение за добиване на истината . . . И ето, при слѣднето ми свиждане съ Крукса въ 1875 година, той вече ми показа цѣлъ редъ фотографии, които той снималъ отъ Кати. Фототипии на двѣ подобни фотографии на Крукса и двѣ отъ споменатитѣ погорѣ фотографии на Харисона сж помѣстени въ току що излезлата книга на г. Петрова: „Медиумични материализации“.

Заради това ние можемъ, противъ твърдението на Хартмана (гл. стр. 122), да засвидѣтелствуваме, че на фотографитѣ на Кати Кингъ „обличащата медиума иллюзия била дѣйствително фотографично възпроизведена“ и „че получената фотография е напълно сходна съ фантома“, който азъ самъ два пжти, а другитѣ тѣй често сж виждали.

IV. Преминавамъ сега на четвъртата рубрика — къмъ абсолютнитѣ условия, исказани отъ г. Хартмана, състоящи въ това, щото медиума и фигурата да бждатъ фотографирани едноврѣменно на една плака.

На първо мѣсто съмъ длъженъ да спомена тукъ за една отъ фотографиитѣ на Крукса, за която той казва: „У мене има една фотография, дѣто двѣтѣ (фигурата и медиума) сж снети заедно, но Кати седи прѣдъ главата на мисъ Кукъ“. („Psych. St.“ 1875 г., стр. 21). Вѣрно, тая фотография е неудовлетворителна; азъ имахъ случай да я видя въ Лондонъ въ 1886 година, въ албума на майката на медиума. Медиума лѣжи на пода; главата му, покрита съ шалъ, не се види; не се виждатъ и нозетѣ му, тѣй като фотографията достига до колѣнитѣ, а по срѣдъ се гледатъ неопрѣдѣленитѣ контури на бѣлата фигура, седяща на пода. Но г. Хартманъ, който не е видѣлъ тая фотография, намира я неудовлетворителна по съвършено други причини. Ето какъ се изказва той по тоя поводъ: „Фотографията, приготвена отъ Крукса, дѣто медиума е видѣнъ едноврѣменно съ призрака („Ps. St.“ II, 21), подлежи на силно подозрѣние: може да се мисли, че вмѣсто прѣдполагаемия призракъ е снетъ самия медиумъ, а вмѣсто прѣдполагаемия медиумъ — неговитѣ дрѣхи, изпълнени съ възгланици и находящи се въ полузакрито положение“ (стр. 122). Но що е могло да прѣдизвика това силно подозрѣние — Хартманъ не си дава трудъ да поясни. Безъ това обаче обяснение никога не може да се разбере, по какъвъ начинъ „тия седемъ или осемъ човѣка, които сж видѣли ржцѣтѣ и нозѣтѣ на медиума и това, какъ той безпокойно се е движилъ подъ влиянието на силната свѣтлина“ (гл. „Ps. St.“ пакъ тамъ), въ това врѣме, когато Кати се е намирала вѣнъ отъ кабинета и била многократно фотографирана — сж прѣстанали да виждатъ медиума въ тоя единственъ пжтъ, когато Кати седнала до него, за да бждатъ заедно фотографирани, и че вмѣсто медиума тѣ сж почнали да гледатъ само неговитѣ дрѣхи, изпълнени съ възгланица? Трѣбаше поне да обясни това, ако е искалъ исказаното отъ него силно подозрѣние да се земе подъ внимание. Но азъ отъ своя страна, мога да докажа на всѣкиго, за когото думата на Крукса има нѣкаква цѣна, че „подозрѣнието“ на г. Хартмана на нищо не е основано, и че г. Круксъ, като е ималъ прѣдъ видъ подобни „подозрѣния“, напълно се удостовѣрилъ въ това, че въ кабинета не е лѣжала кукла. За смѣтка на това имаме собственото му свидѣтелство въ неговото писмо до г. Дитсона (жители на г. Албани, Съедин. Щати), което

долу привождаме. Първата частъ на това писмо служи за допълнение на Круксовото писмо до г. Пенеля, вече цитирано по-горѣ, а втората му частъ прѣдставлява потрѣбното намъ за разбиране фотографиитѣ въ подробностъ.

„Др. Г.

„Цитата, привожданъ отъ г. Пенеля въ писмото му, помѣстено въ „Спиритуалистъ“ е заетъ буквално отъ писмото, което азъ му писахъ. Въ отговоръ на молбата ви имамъ честь да ви обясна, че азъ видѣхъ и двѣтѣ — мисъ Кукъ и Кати едноврѣменно при свѣтлината на фосфорната ламба, съвсѣмъ достатъчно, за да съзра описаното отъ мене. Човѣшкото зрѣние обхваща, както е извѣстно, широко жгълъ и за това двѣтѣ фигури се намираха едноврѣменно въ моето пълно зрѣние, но тъй като свѣтлината бѣ слаба, а между лицата имаше всичко нѣколко фута разстояние, то азъ естествено завъртахъ ламбата си и погледътъ поредъ отъ едно лице къмъ друго, когато искахъ лицето на мисъ Кукъ или Кати да се види най-много осветено въ полето на моето зрѣние. Слѣдъ като помѣнатото тукъ обстоятелство имá мѣсто, Кати и мисъ Кукъ бѣха видѣни заедно отъ менъ самия и осемъ други лица, въ дома ми, при пълния блѣсъкъ на електрична свѣтлина. Въ тия случаи лицето на мисъ Кукъ не се видяше, за туй, че главата ѝ бѣ покрита съ дебелъ шалъ, но азъ особно се удостовѣрихъ въ това, че тя наистина се намира тукъ. Опита да се освѣти лицето ѝ, когато се намира въ трансъ, се съпровождаше съ сериозни послѣдствия. За васъ не ще е безинтересно да научите, че прѣди Кати да се отдѣли отъ насъ, менъ се удадоха да снима нѣколко твърдѣ хубави фотографии при електрична свѣтлина, „Лондонъ 28, 1874 година“.

Уйлямъ Круксъ.

(Глед. „Спиритуалистъ“ 1874 г. II, стр. 29).

Именно около това врѣме, между 1872 и 1876 год. отъ всичко най-много сж се занимавали въ Англия съ медиумичнитѣ фотографии и, кко се не мамя, г. Роселъ, за когото азъ вече говорихъ по поводъ трансценденталнитѣ фотографии, бѣ първия, комуто се удаде да получи фотографии отъ материализирана фигура наедно съ медиума. У мене даже има малка фотографическа картичка, изображаваща медиума Уйлямсъ съ

фигурата на Джонъ Кингъ, която азъ намѣрихъ като бѣхъ въ Лондонъ прѣзъ 1886 година, въ колекциитѣ фотографии на г. Уеджвуда единъ отъ членовѣтъ на Лондонското Общество за психични изслѣдвания, и който има любезността да ми я подари. Картичката е получена прѣзъ 1872 година. Г. Роселъ не е между живитѣ, а медиума Уйлямсъ ми заяви, че това е дѣйствително една отъ фотографиитѣ на Роселя, но въ журналитѣ отъ туй врѣме никакво извѣстие за тая фотография азъ не намѣрихъ. Тия опити се произвеждаха въ това врѣме за лично убѣждение и не имъ давали потрѣбната гласность. Като бѣхъ въ Лондонъ, азъ се обърнахъ къмъ г. Чамперноуна, приятель на покойния Роселъ, живущъ сжщо въ Кингстонъ, за нѣколко разяснения, а между другото той ми отговори слѣднето: „Намирахъ се наедно съ Роселя въ туй врѣме, когато той произвеждаше фотографичнитѣ опити, и помня, че материализираната фигура бѣ снета твърдѣ сполучливо наедно съ медиума, при което двѣтѣ фигури излизаха съвършено явно, но що стана съ тия фотографии, не зная“ и т. н.

По тоя начинъ азъ мога да спомена за тия опити само като историченъ antecedentъ. Добавямъ за знание, че фигурата на Джонъ Кинга върху тая фотография се прѣдставя съвършенъ двойникъ на медиума. Портрета му, нарисованъ отъ художникъ при дневна свѣтлина, въ туй врѣме, когато медиума задъ завѣсата е билъ държанъ за двѣтѣ рѣцѣ, е помѣстенъ въ „Медиумъ“ 1873 год., стр. 345, сжщо напомня чъртитѣ на Уйлямса, само en beau; на фотографията обаче, снета отъ материализирания Джонъ Кингъ, въ 1874 година (гл. „Медиумъ“ 1874 година, стр. 786), при магnezийна свѣтлина, въ дома на нашия съотечественикъ, П. П. Грекъ, — сходството съ медиума съвършено отсъствува; типътъ на лицата е съвършено другъ; той е положително грозенъ, г. Грекъ, живущъ прѣзъ 1887 г. въ Москва, а сега починалъ, къмъ когото азъ се обърнахъ за нѣколко подробности, обяснява тая грозота съ дѣйствието на магnezийната свѣтлина, което е твърдѣ възможно.

Около туй врѣме произхождаха въ Ливерпулъ, въ частенъ кржжокъ, съвършено необикновени сеанси отъ материализации: медиума г. Б., когото азъ видѣхъ, когато бѣхъ въ Ливерпулъ прѣзъ 1886 година, никога не се съгласи да се

прогласятъ, ето защо ние намираме въ английската спиритична литература толкова оскъдни извѣстия за тия сеанси. Това толкова повече е достойно за съжаление, защото въ казания крѣжжокъ твърдѣ често сж се получавали фотографии на материализирани фигури, даже познати, а понѣкога и наедно съ медиума. Като бѣхъ въ Лондонъ, азъ видѣхъ въ Борнсъ (издателя на „Медиумъ“) нѣколко отъ послѣднитѣ, но тѣ бѣха позитиви на стѣкла; отъ негативитѣ въ него имаше само единъ, именно фотографията, получена въ присѣтствието му на тоя единственъ сеансъ, на който той се намиралъ наедно съ своята жена; благодарение на неговата любезность, азъ имамъ позитивъ на книга, а тъй като на нея се вижда не само материализираната фигура, но и самия медиумъ, то азъ помолихъ г. Борса да напише за мене подробенъ отчетъ за тоя сеансъ, което той бѣ любезенъ да направи. Привеждамъ тукъ това описание, което се появява въ печата за първи пѣтъ.

„Десетъ години слѣдъ това, силния за физични явления медиумъ, живущъ въ Ливерпулъ, даваше у дома си частни сеанси, на които ставахъ твърдѣ бѣлѣжити и интересни явления на материализация. Безъ да се гледа на съвършено частния характеръ на сеанситѣ, слухъ за тѣхъ проникна въ обществото и медиума почнаха да го ограждатъ съ молби да ги допусне на сеансъ; богати люде даже прѣдлагаха парично възнаграждение. Но медиума си оставаше неприклоненъ и слѣдваше да не допуска на сеанситѣ никого, освѣнъ близкитѣ нему люде. По своя независимъ характеръ той внимателно избѣгваше извѣстностьта и това обстоятелство задържаше приятелитѣ му да не съобщаватъ на печата отчетъ за бивашиятъ въ неговитѣ сеанси явления. Тия подробности иматъ връзка съ послѣдващитѣ разкази. Въ това врѣме, когато произхождаха тия сеанси, медиума не е ималъ никакво побуждение къмъ изама, тъй като тѣ не му принасяха нито пари, нито слава, сжщо и тая статия не ще да му принесе нищо въ това отношение, тъй като той отдавна вече е прѣстаналъ да се интересува отъ тоя прѣдметъ. По тоя начинъ явленията, за които ще става рѣчь, иматъ значение само по вжтрѣшното си съдържание.

„Азъ бѣхъ донѣкадѣ запознатъ съ медиума, и прѣдполагамъ, че моята обществена дѣйность по спиритизма възбуди

въ него желание да се занимае съ тия въпроси. Единъ отъ т я по-добри приятели, покойния поетъ м-ръ Хенри Прайдъ, бѣ членъ на тоя кръжокъ. Други мой приятель м-ръ В. С. Балфуръ отъ Ливерпулъ (St. John's market) сжщо земаше участие въ сеанситѣ. Когато м-ръ Балфуръ дойде за нѣколко дни въ Лондонъ, бѣ рѣшено и ние съ жената да посетимъ кръжока въ Ливерпулъ. По-натѣй ний уговорихме невидимия ржководитель на кръжока да даде възможность да се прояви единъ отъ моитѣ ржководители. Слѣдъ нѣколко врѣме ни извѣстиха, че на казания ржководитель му се удало да се прояви и деньтъ за отиването ни бѣ назначенъ. Медиума бѣ човѣкъ съ извѣстно образование: той приготви прахъ, който като се запали, дава възможность да се получатъ мъгновенно фотографични снимки. Материализираниѣ фигури, медиума и присжствувавшиѣ на сеанса сж бивали не веднажъ фотографирани по тоя способъ и можахме да се надѣемъ, че такава фотография можаше да се получи и въ наше присжствие.

„Медиума живѣеше въ едно отъ прѣградията, доста отдалечено отъ контората на извѣстна фирма, дѣлата на която той завѣждалъ. Обстановката на квартирата му не внушаваше никакво недовѣрие относно измама въ явленията. Членовѣтъ на кръжока се събираха обикновено малко по-рано отъ назначения часъ и прѣкарваха врѣмето си на чай и приятна бесѣда. Домакинята бѣ жена твърдѣ симпатична; дѣцата бѣха още твърдѣ малки и въ семейството разказваха за туй, какъ духоветѣ бродяли по дома и даже идели да успокояватъ малкитѣ въ отсжствие на майката. Сеанситѣ ставаха въ малката стая, изходяща въ двора и имаща около двадесетъ фута квадратура. Кабинета за медиума бѣ построенъ въ владнината на затуленъ прозорець; той състоеше отъ нѣколко отдѣлни платна отъ вълнена материя, повѣсени на извитъ въ форма на подкова желѣзенъ прѣтъ, забитъ въ стѣната. Въ това оградено мѣсто можаше свободно да седи медиума и още едно лице. Тука именно ставаха материализациитѣ. Парафинова лампа съ рефлекторъ висеше на противоположната стѣна, около самата врата. Освѣтлението не бѣ особно свѣтло, обаче въ пространството на цѣлата стая можаше свободно да се чете и добрѣ всичко да се вижда, за да може да се познае и появившата се фигура.

„Прѣдъ началото на сеанса медиума влезе въ кабинета. Завѣсата спуснаха и той падна въ трансъ, който се продължи прѣзъ всичкото врѣме на сеанса. Присъстваващитѣ сѣднаха въ полукръгъ, срѣдата на който падаше при лампата, а края стигаше до противоположната стѣна. На една страна въ стаята стоеше маса съ книги, вѣстници и т. н. Всички сѣдѣха съ лице къмъ кабинета и гърбомъ къмъ лампата. Шестъ или седемъ материализирани фигури излѣзоха една слѣдъ друга изъ кабинета. Въ числото имъ бѣ младъ мъжъ съ твърдѣ бързи и ловки тѣлодвижения; като зема отъ масата листъ книга, той го сви на тръбичка и почна да ни бие съ нея по глава, като се отдрѣпваше всѣкога игриво назадъ. Явиха се и нѣколко отъ реднитѣ на домакинитѣ, обикновено показващи се на сеанситѣ имъ: стара дама, майка на мъжа или жената, чия именно – не помня. На главата си носяше забрадъка грижливо надиплена; до туй врѣме нея вече я бѣха фотографирали и не еднажъ напълно виждали. Появявала се сѣщо и сестрата, красива, стройна, млада жена. На находящата се у мене фотография между завѣситѣ отъ едната страна на кабинета стои братътъ, а отъ другата страна назърта малко издадена починалата м-съ Архивалдъ Ламонтъ. Голѣмата частъ материализирали се фигури принадлежаше къмъ числото на близкитѣ приятели на присъстваващитѣ. Ръководителъ на сеанса се считаше единъ старецъ съ дълга бѣла брада, той е снетъ на една плака наедно съ д-ръ Хичманъ. На сеанса, въ който азъ земахъ участие, значителна частъ отъ врѣмето и проявилитѣ се сили се упстрѣби въ полза на мои духовни приятели. Единъ отъ тѣхъ въ дълга старомодна дрѣха, съ връвъ вмѣсто поясъ, се казваше да е нѣкакъвъ философъ и писателъ отъ древния миръ. Другия бѣ очаквания отъ насъ „Робертъ Брюсъ“. Той се съобщава съ мене въ продължение на много години и насъ ни свързваше взаимно чувство на симпатия, която се продължава между ни и сега. Той владѣяше повече сила и по-дълго остана съ насъ. При излизането му изъ кабинета, повика ме да приближа при него. Той тѣй силно ми стисна ръката, щото чухъ какъ мисцата ѝ хрусна, както често се случва при ръкуване. Тоя анатомиченъ фактъ се съпровождаше за мене съ осѣщане, че държа съвършено натурална ръка. Жена ми сѣщо имá съ него лично свиждане, и то толкозъ продължително, че тя можала твърдѣ ясно да

го разгледа. Нѣколко подробности отъ тоя сеансъ ще ми останатъ за всѣкога паметни. Брюсъ прѣмина прѣзъ цѣлата стая къмъ лампата и я снема отъ държалото ѝ, забито въ стѣнната. Като се обърна съ нея къмъ кабинета, той влезе тукъ, усили свѣтлината и я посочи въ лицето на медиума; едноврѣменно съ това той подигна завѣсата до толкова, щото ние можахме да ги видимъ и двамата. Слѣдъ туй той отново намали свѣтлината и занесе лампата обратно на мѣстото ѝ. Съ повече трудъ той повѣси лампата на клупа ѝ, понеже бѣ покрита съ рефлекторъ. Младата жена, седяща подъ самата лампа, като трѣбаше да се наклони надъ нея, искаше да му помогне, но той се отказа отъ помощта ѝ и упорито продължаваше да се опитва, до тогава, до като гвоздеа не падна въ дупката на рефлектора.

„Слѣдъ тия твърдѣ продължителни явления, когато присъстващите нѣколко пѣти видѣха материализираната фигура и медиума, почнаха да се приготвяватъ за фотографирание едноврѣменно на кржжока, медиума и фигурата. Членоветѣ на кржжока, сѣдящи по това врѣме въ полукржга, сѣдяха сега въ редъ гърбомъ къмъ кабинета, съ лице къмъ вратата. Камарата още до началото на сеанса бѣ поставена въ единъ отъ жглитѣ съ фокусъ на кабинета. До камарата бѣ малко столче и на него паничка съ потрѣбното количество магнезиумъ въ прахъ, запалването на който дава достатъчно свѣтлина за моментално снемане на фотография. Фотографичнитѣ инструменти се намираха въ кухнята, а тѣй като употребата на сухи плаки не бѣ още извѣстно, то трѣбаше да се приготвятъ плакитѣ по мокъръ способъ, което бѣ изпълнено въ кухнята отъ мистръ Балфуръ, макаръ и не фотографъ по професия, но достатъчно свѣдущъ, за да направи всичко необходимо. Азъ съпровождахъ м-ра Балфура въ кухнята и внимателно слѣдихъ за всичкитѣ му дѣйствия надъ плакитѣ; самъ медиума ме моли да се удостовѣря въ това, че всичко се извършва както трѣба безъ измама. Ние скоро се върнахме въ сеансовата стая, дѣто касетката съдържаща плаката, бѣ поставена въ камарата. Всички присъстващи, медиума и материализираната фигура бѣха на сжщитѣ мѣста, дѣто ги оставихме. За запазване на плакитѣ, при откриване на обектива, ламбата загасиха. Материализираната фигура въ туй врѣме стоеше задъ насъ, държаща едната си

ржка на главата ми, а другата на главата на жена ми. Жена ми леко потрепера, когато фигурата се наведе къмъ нея и каза ѝ на старо шотландско нарѣчие да се не плаши. Тогава фигурата застана въ поза да се фотографира, и скоро бѣ даденъ сигналъ да се запали фитила туренъ въ прахътъ, който като избухна, ослѣпи ни съ ярката си свѣтлина. М-ръ Балфуръ начаса извади касетката изъ камарата. Азъ се донѣдѣ безпокояхъ за състоянието на жена си, която бѣ готова да се лиши отъ чувства. Стаята бѣ мрачна и пълна съ одушливата мерисъ отъ изгорѣлия магнезий. Фигурата слѣдваше да стои на мѣстото си и, наклонена къмъ ухто ми, прошепна на шотландски нѣкакъ съ грубъ старешки гласъ: „Върви за портрета“ като ми даде да разбере, че ще остане при жена ми. Азъ влезохъ въ кухнята слѣдъ м-ръ Балфуръ. Той се зае съ проявление на пластинката, но при своето нервно възбуждане вторично залѣ съ житкостъ негатива, вслѣдствие на което фигурата на жена ми е почти изтрита и общия тонъ на снимката е неясенъ. Часть отъ тая житкостъ се отлѣ отъ негатива, но съвсемъ ако се махнеше, би изчезнала фигурата на м-съ Бернсъ. Вижда се, свѣтлината е била толкова силна, че плаката се оказа прѣдържана. За щастие изображението на материализираната фигура не е пострадала. Тъмния плащъ прѣзъ рамото ѝ изображава шотландско намѣтало. Медиума сѣдящъ въ прѣнесеностъ, се вижда, но слабо. Сѣдящитѣ отъ двѣтѣ страни на кабинета съвсѣмъ се не виждатъ, тѣй като на получения отъ мене екземпляръ е изобразена само срѣдната часть на стаята. Когато запалиха свѣтлината, медиума се пробуди съвършено уморенъ отъ продължителния трансъ; разказитѣ ни за сполучливия сеансъ бѣха изслушани отъ него съ свойственото му равнодушие. На другитѣ фотографии медиума излѣзе съвършено ясно; по-право казано, до толкова, че описаната тукъ фотография е една отъ най-лошитѣ отъ тая серия, но като земаме подъ внимание необичайността на резултата, полученъ отъ насъ, тя е неоцѣнима, като доказателство за реалността на явлението, необяснимо по никой начинъ съ измама или халюцинация. Тоя е само единъ изъ цѣлия родъ опити, потвърждаващи единъ другъ по най-положителенъ начинъ.

Дж. Бернсъ“.

„Лондонъ, 19 юли 1886 година.“

Остава ми да добавя, че на тая доста голѣма фотография (5×6 дюйма) се вижда твърдѣ добръ, безъ да се гледа на техническитѣ недостатъци, групата отъ седемъ лица, срѣдъ които стои материализиратата овита въ бѣло фигура: тя стои при кабинета половинати завѣса задъ която е отдърпната, и въ дълбината се гледа стоящата фигура на медиума, или точно, половина отъ лицето му, тѣй като коситѣ и брадата му се сливатъ въ сѣнката на кабинета. Но за такава фотография присъствието на медиума върху негатива е почти излишно, тѣй като нѣма нищо общо между вѣнкашността на медиума и фигурата; медиума е трийсетъ годишенъ брюнетъ, а фигурата — старецъ съвсѣмъ русъ, съ дълга бѣла брада, лицето на когото е широко и кржгло, съвсѣмъ иначе типъ, отколкото лицето на медиума, познато менъ лично. Фигурата е снета en face, очитѣ открити, даже се виждатъ гледцитѣ. Яснотата на фотографията на това лице се удаде твърдѣ добръ, отколкото получената отъ мене отъ Ейглингтона; бѣлѣжито е това, че тая фигура изнася, безъ да закрие очи, ослѣпителната свѣтлина на магнезия.

Въ английската литература ми сж познати само два отчета, относящи се до бѣлѣжититѣ материализации, станали въ присъствието на тоя медиумъ. Тия два отчета принадлежатъ на едно и сжщото перо — на г-жа Луиза Томсонъ — Носъуорсей и се отнасятъ даже къмъ единъ и сжщия сеансъ. А тѣй като на тоя сеансъ е била получена фотографията не само на фигурата, но и на самия медиумъ, то азъ ще възпроизведа тукъ единъ отъ тия отчети.

Първия отъ тѣхъ бѣ напечатанъ въ „Спиритуалиста“ отъ 28 юли 1876 г., стр. 350. Азъ заемамъ изъ него слѣдното:

„Читателитѣ на „Спиритуалистъ“ може да се интересуватъ да узнаятъ, че въ туй врѣме, когато чрѣзъ професионални медиуми се получаватъ неоспорими доказателства за материализиране на врѣменното човѣшко тѣло, толкова обаче осезателно и реално, както и нашето собствено, сжщитѣ поразителни явления се наблюдаватъ ежедневно и въ тихъ, съвършено частенъ кржжокъ въ Ливерпулъ. Като едно отъ лицата, имащи понѣкога възможность да присъствуватъ на тоя сеансъ, изпращамъ ви отчетъ за видѣното отъ мене.

„Въ септември миналата година баща ми, Георги Томсонъ, който ми бѣ гостъ, пожела да бжде свидѣтель на явле-

нието материализация, вслѣдствие на което получихъ позволение да го въведа въ поменатия кржжокъ. На тоя сеансъ въ числото на участвуващитѣ се намираше и д-ръ Уйлямъ Хичманъ. Поканиха ни да седнемъ въ полукржгъ въ малката стая, до десетъ крака квадратни и ни прѣдложиха да пѣемъ въ хоръ, а медиума се отдѣли задъ вълнената завѣса. Парафиновата лампа даваше толкова свѣтлина, щото ние можахме да се виждаме единъ другъ.

„Нѣколко врѣме слѣдъ отдѣляне на медиума, завѣсата се повдигна, и въ отвора се показа нѣщо мъгляво, паробразно, съ неясно очертани човѣшки форми; тая мъгла постъпенно се сгѣстяваше и, напаконъ, отъ него се отдѣли ржка и глава; първата на часътъ почна да маниполирува мъглявата маса, находяща се подъ нея, докато тя не прие форма на човѣкъ съ високъ ръстъ, облѣченъ въ бѣла дрѣха; тая фигура, макаръ и станала отъ облачна маса и, тѣй да се каже, изработваше сами себе си въ наше присѣствие, скоро ни доказа, обаче, че въ нея вече нѣмаше нищо облачно: като излезе изъ стаята, тя се ржува съ всѣкиго отъ насъ съ силната си реална ржка. Като усилиха свѣтлината прѣдъ очитѣ ни се прѣдстави величественъ старецъ съ строгъ погледъ, съ дълги развѣваци се бѣли коси и брада. Като прѣстоя доволно врѣме внѣ отъ кабинета (който цѣлъ състоеше отъ поменатата вълнена завѣса), фигурата се повърна на мѣстото, отъ дѣто тя бѣ се появила; като стоеше тукъ и повдигаше завѣсата съ своята повдигната ржка, тя викаше по редъ при себе си всѣкиго отъ присѣстващитѣ да иде при него и медиума. Като стоеше тукъ стареца ни гледаше право въ очитѣ. Баща ми можа да разгледа свѣжия почти руменъ цвѣтъ на лицето му и пълното съ достоинство изражение. Тая величава фигура, стояща задъ завѣсата, която придържа съ едната ржка, а съ другата сочи на медиума, падналъ въ трансъ, прѣдставляваше зрѣлище, което не бѣ лесно да се забрави. И моя уважаемъ баща ми казваше подиръ, че впечатлението, което изнелъ, бѣ захласваше, особно когато стоеше прѣдъ фигурата тѣй близко, че почти се допираше до нея, той чува отъ устата на тоя посьтителъ отъ другия миръ, изказанитѣ съ тихъ гласъ думи: „Господъ да ви благослови.“ Подиръ туй се показаха още три други фигури, които се появяваха почти по сжщия начинъ, ходяха около кржжока, ржуваха се съ насъ и позволяваха

да пипаме и разгледваме облѣклото имъ. Една отъ тѣхъ поднесе на всѣкиго отъ насъ плодове отъ родътъ на шушлюпеститѣ, макаръ че такива както ни увѣряваха, въ домътъ свършено не е имало. Тоя бѣлѣжитъ сеансъ се завърши съ туй, че първия посетителъ се яви втори пжтъ и тогава бѣ снета фотография отъ него наедно съ докторъ Хичмана . . .

„Г. Чарлсъ Блякбърнъ описа единъ отъ послѣднитѣ сеанси на сщия кржжокъ, на който азъ пакъ присжствувахъ. Наедно съ архитекта той прѣгледа стаята, дѣто произхождаха тия явления, и се убѣди, че подъ нея нѣма никакви сводове, че тя стоеше направо върху земята. (Гл. „Спиритуалистъ“ 1876 г., т. 1, стр. 114). Случваше се не рѣдко, че на тия сеанси се показваха по три фигури изведнѣжъ и азъ питамъ: може ли какъвъ и да е скептикъ да намѣри друга теория, освѣнъ спиритичната, за изяснение на подобни явления?“

Другия отчетъ за тоя сщия сеансъ е помѣстенъ отъ тоя сщия авторъ въ журнала „Psychological Review,“ т. 1, 1878 г., стр. 348, въ статията, озаглавена „Въспоменания за Георги Томсона, неговата дъщеря Луиза Томсонъ—Носъуорсей.“ Въ това описание, покрай нѣколкото подробности, отнасящи се до прѣгледа на стаята и процеса на фотографиране, е казано между другото, че на първата фотография, снета при магнезійна свѣтлина, се гледа не само фигурата, но и самъ медиума.

Въ тия двѣ извѣстия има противорѣчие, отнасяще се до фотографиитѣ: въ отчета отъ 1876 година е казано, че заедно съ материализираната фигура билъ фотографиранъ докторъ Хичманъ, а въ писмото отъ 1878 година е казано, че наедно съ фигурата е билъ фотографиранъ самия медиумъ. За разяснение на това обстоятелство, азъ се обърнахъ съ писмо къмъ докторъ Хичманъ, и ето отговора:

„Ливерпулъ, 26 априль 1887 година.

„П. Г. Имахъ честта да получа писмото ви отъ 18-и. Относно съдържачитѣ се въ него разни въпроси, трѣба да ви съобща, че често въ течение на сщата вечеръ произхождаха нѣколко сеанса и когато се снемаха фотографиитѣ, медиума (г. Б.) еднажъ попадеше на плаката, а другъ пжтъ не се виждаше. За това тукъ може и да нѣма противорѣчие.

Приемете и пр. „Уйлямъ Хичманъ, д-ръ по медицината.“

ИЗЛЪЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ:

АСТРОНОМИЯ ЗА ЖЕНИ И ЗА ВСЪКИ ЛЮБИТЕЛЪ НА НЕБЕСАТА.

Отъ Камилъ Фламарионъ. — Цѣна 2·50 л.

Издава книжарница „РОДИНА“, ул. Пиротска № 39—София.

Парижкиятъ вѣстникъ „Le Temps“ казва за това съчинение слѣдното:
„Новото съчинение на Камилъ Фламариона излѣзе отъ печатъ. То е едно възхитително творение, въ едно и сѣщо врѣме научно по прѣдмета си и литературно по своята форма, илюстрирано съ многочислени карти и фигури, отъ които, по голѣмата частъ, сѣ изработени отъ знаменития астрономъ. Тази книга, написана съ живописна поезия и смущаещи загатки, ще плѣни женитъ, често пѣти много по-добрѣ подготвени да разбератъ великитъ зрѣлища на природата, отколкото мъжетъ; тя е единъ прѣкрасенъ трудъ, който въ малко врѣме ще бѣде настолната книга на всичкитъ любители на небесата и интеллигентни жени“.

У редакцията на сп. „РОДИНА“ се намиратъ за проданъ слѣднитъ книги:

Ламермурската невѣста, романъ отъ *Валтеръ Скотъ*. Цѣна 3 л. 50 ст.

Умствено и нравствено саморазвитие, отъ *В. Чанингъ* (рѣчь държана въ бостонския работнически клубъ) Цѣна 60 ст.

Чудакътъ, романтична драма отъ *М. Ю. Лермонтовъ*. Цѣна 50 ст.

Една банкнота за 1,000 000 фунта стерлинги, отъ *Маркъ Туенъ*. Цѣна 30 стотинки.

Архиологически бѣлѣжки за Цариградъ, отъ *А. Гяуровъ*. Цѣна 30 стотинки.

Европа въ деветнадесетия вѣкъ, отъ *Д-ръ Х. П. Джѣдсонъ*. Цѣна 2·50 лева.

Разпятието на Филипъ Стронгъ, повѣсть отъ *Charles M. Sheldon*. Цѣна 1 левъ.

Къмъ центра на земята, геологически романъ отъ *Жюль Вернъ*. Цѣна 2 лева.

Македонска Швейцария и нейното състояние подъ турцитѣ, отъ *А. Христовъ*. Цѣна 20 стотинки.

Астрономия за жени; отъ *К. Фламарионъ*.—Цѣна 2·50 лева.

Япония и Корея отъ *В. Фромъ*.—Цѣна 1·50 лева.

Който си изпише горнитъ книги, отстъпватъ му се съ 25% отбивъ.

БИБЛИОТЕКА

СПИРИТИЗМЪ И НАУКА

Тая библиотека ще съдържа редъ съчинения на знаменити учени, които сж се занимавали съ научния спиритизмъ.

Първия № тия дни излиза отъ печатъ; той съдържа опититѣ на професора отъ парижкия университетъ г. Карлъ Рише, провени отъ него миналата 1905 г. и описани отъ самия него подъ надсловъ:

„Нѣколко явления отъ материализация,“ придружени съ двѣ фотографични снимки на материализирания се духъ, Биенъ Боа.

Библиотеката ще излиза годишно до 30 коли обикновена осмина, придружавана съ пояснителни картини. Абонамента ѝ е 3 лева прѣдплатени. № 1 струва 30 ст. отдѣлно.

Който желае да бжде настоятелъ на библиотеката, нека ни съобщи да му изпратимъ покана за записване на абонати.

Поржкитѣ се адресиратъ до редакторъ издателя Т. И. Бъчваровъ ул. Пиротска № 39 — *София*.

ИЗЛЪЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ

знаменитото съчинение на съврѣмения окюлтистъ-ясновидецъ

К. У. ЛЕДБИТЕРЪ

ОТЪ ДРУГАТА СТРАНА НА СМЪРТЪТА

Читателитѣ на „Видѣлива“ съ радостъ ще посрѣтнатъ съчинението на автора на „Ясновидството“, защото то хвърля незамѣнима свѣтлина върху въпроситѣ, които тъй много ни интересуватъ, и на които отговоръ може да даде само човѣкъ, чиято способности сж повисни отъ тѣзи на обикновения срѣденъ човѣкъ, какъвто е англичанина К. У. Ледбитеръ.

Книгата се състои отъ 30 коли дребенъ хубавъ печатъ и струва твърдѣ писката цѣна 3 лева. Намира се за проданъ у г. Лука Чипевъ, търговецъ въ Ломъ, комуто трѣбва да се адресиратъ всички поржкѣ.

Читателитѣ вече сж знакоми съ природата на тази книга но двѣ и три нѣща заети отъ прѣвода въ врѣме печатането цѣлата книга, благодарение любезността на прѣводача.